سەرۆک کۆمار: دیموکراسی سیستەمێکی گونجاوە بۆ گەیشتن بە دادپەروەری لە وڵات

ئەمڕۆ چوارشەممە، عەبدوللەتیف جەمال ڕەشید، سەرۆك کۆمار، سەرکەوتنی عەراقییەکانی لە ڕووبەڕووبوونەوەی تیرۆر و بنیاتنانی دەوڵەت دووپاتکردەوە، هاوکات ئاماژەی بەوەدا کە دیموکراسی سیستەمێکی گونجاوە بۆ گەیشتن بە دادپەروەری لە عەراق. سەرۆك کۆمار لە وتارێکیدا لە کۆڕبەندی خۆڕاگریی ئایندە کە لە بارەگای کۆلێژی دەریایی (FRF) لە لەندەن بەڕێوەچوو وتی: گەلی عەراق بە خۆڕاگرییەوە ڕووبەڕووی تەحەددای جددی بووەوە، بەو پێیەی دیارترین مانای خۆڕاگری، دەرچوونی ملیۆنان عەراقی بوو بۆ بەشداریکردن لە هەڵبژاردنی پەرلەمان سەرەڕای هێرشی تیرۆریستی و بۆردومان“، ئاماژەی بەوەدا کە ”ئەزموونی دیموکراسی لە عەراقدا لەدایك بووە دوای ئازارە سەختەکانی گەلەکەمان بە درێژایی ساڵانی ستەمکاری و ئەو ڕژێمی دیکتاتۆرییە“. وتیشی، "لەدایك بوونی دیموکراسی سەخت بوو، بەو پێیەی لەگەڵ شەڕی ساڵی 2003دا بوو کە بە ڕووخانی ڕژێمی دیکتاتۆری کۆتایی هات، هەروەها لەگەڵ ڕاگەیاندنی داگیرکاری عەراق، دواتریش ئەمنی و سیاسی و ئابووری و کۆمەڵایەتییە کاردانەوەکانی کە بۆ زیاتر لە ١٥ ساڵ بەردەوام بوون، و ئەمە هێشتا مامەڵە لەگەڵ هەندێك لە دەرئەنجامەکانی دەکەین تا ئێستا"، ئاماژەی بەوەشکرد کە "دوای دەیان ساڵ لە خەبات دژی دیکتاتۆرییەت. جددیترین تەحەددا کە ئەزموونی دیموکراسی لە دوای ٢٠٠٣ ڕووبەڕووی بووەوە، هەڕەشەی تیرۆر بوو ، وەك چۆن قاعیدە بەردەوام

بوو لە كردنە ئامانجی شارەكان، گ□□ك□كان، بازاڕەكان، مزگەوتەكان، و شوێنی نیشتەجێبوون.ئێمە بە سا□ا□نكدا تێپەڕین كە تیرۆریستان ڕۆژانە 10 ئۆتۆمبێلی بۆمبڕێژكراو یان زیاتریان دەتەقاندەوە، ئەمە جگە لە تاوانە خۆكوژییەكان بە بەكارهـێنانی پشتێنەی تەقەمەنی.دژی چڕی مرۆڤەكان. سەرۆك كۆمار ڕایگەیاند كە "گەلی عێراق بە خۆڕاگرییەوە ڕووبەڕووی تەحەدای جددی بووەوە، دیارترین مانای خۆڕاگریش بە دەرچوونی ملیۆنان عێراقی بۆ بەشداریكردن لە هەڵبژاردنی ئەندامانی پەرلەمان لە خولە جیاجیاكانی هەڵبژاردندا لەنێو تاوانەكانی بۆردومانی تیرۆریستیدا نوێنەرایەتی دەكرا". ڕوونیشی كردەوە كە "كاركردن بەردەوام بوو بۆ بەهێزكردنی بنیاتنانی دامەزراوەكان و پەرەپێدانی كاری دامەزراوەیی لەنێو فاكتەرەكانی چەسپاندنی دیموكراسی و خۆڕاگریی لە بەرامبەر تیرۆردا". ناوبراو ڕایگەیاند، "تەحەدای دیكە، جگە لە تەحەددیاتی تیرۆر، ئاوەدانكردنەوەی ئەو دەوڵەتەیە كە لە دوای شەڕی ٢٠٠٣ دامودەزگاكانی وێران بوون، بەتایبەتی بنیاتنانی هێزی چەكدار و دامەزراوە ئەمنییەكان لەسەر بناغەكانی دیموكراسی. ئێمە سەرەڕای هەموو شتێك لەم ڕێگایەدا سەركەوتوو بووینسەختییەكانی دامەزراندنی و سەرەڕای تەحەددیاتی تیرۆر، هەروەها سەركەوتوو بووین لە چەسپاندنی بنەماكانی مافەكانی مرۆڤ، پێشخستنی ئازادییەكان، پەرەپێدانی خزمەتگوزارییەكان و كاركردن ب□ دادپەروەری كۆمەڵایەتی". جەختیشی كردەوە كە "ئەوەی گرنگە لە هەموو ئەمانەدا خۆڕاگرییە بۆ دیموكراسی و بەردەوامیی پێشكەوتن، بەو پێیەی دیموكراسی سیستمی گونجاوە بۆ گەیشتن ب□ دادپەروەری لە وڵاتێكدا كە پێكهاتەی هەمەچەشنی وەك عێراقی تێدایە"، ئاماژەی بەوەشكرد "ئەمە پێویستی بە گەشەپێدانی مرۆیی هەیە لە بواری پەروەردەی جۆراوجۆردا، بوارەكانی پیشەسازی و ئابووری، بە شێوەیەك كە لە ڕاستیدا یارمەتیدەر بێت لە بەهێزكردنی پابەندبوونی خەڵك بە دیموكراسی و گەشەپێدانی". جەختیشی كردەوە كە "كاركردن بەردەوامە لە ڕێگەی دامودەزگاكانی حكومەت و پەرلەمانەوە بۆ گەیشتن بە زۆرێك لە یاسا پێویستەكان بۆ بەردەوامبوون لە بنیاتنانی دەوڵەت لەسەر بناغە پتەوەكان كە دادپەروەرانە بۆ هەموان، ڕوونیشیكردەوە كە "ئەو تەحەددایانەی ڕووبەڕووی ئەزموونەكەمان دەبنەوە دەتوانن فاكتەرێكی بەهێزی بن و خۆڕاگری بۆ دیموكراسی".